

Javaslat a

„Mezőberényi Gyógynövény Kincse”

Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Kiss László

Mezőberény, 2014.december 18.

I. A javaslattevő adatai

1. A javaslatot benyújtó neve:
Anaxon Kft.
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Kiss László
Levelezési cím: 5650 Mezőberény, Madarász u. 51.
Telefonszám: +36 (30) 4625-944
E-mail cím: kisslaszlotamas@gmail.com

II. A nemzeti érték adatai:

1. A nemzeti érték megnevezése: **Mezőberényi Gyógynövény Kincse**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
☐ agrár- és élelmiszergazdaság ☒ egészség és életmód ☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások ☐ kulturális örökség ☐ sport
☐ természeti környezet ☐ turizmus
3. **A nemzeti érték fellelhetőségének helye:**
Mezőberény és környéke
4. **Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik**
☒ települési ☐ tájegységnyi ☐ megyei ☐ külföldi
magyarország
5. **A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása**

A gyógynövény gyűjtőnéven azon vadon termő és termesztett növényeket nevezzük, melyek a földben található, vagy föld feletti részeiben különböző hatású anyagokat, ún. hatóanyagokat tartalmaznak. A növények vagy a belőlük kivont főzet, tea formájában, vagy mint ipari nyersanyagok, készítmények és fűszerek szolgálnak betegségek megelőzésére vagy gyógyításra. Mezőberény természeti adottságai kiváló körülményeket biztosítanak a vadon termő gyógynövényeknek, beltartalmi értékük a legmagasabb minőséget képviselik. Nagyobb mennyiségben közel 30féle vadon termő gyógynövény fordul elő környékünkön, de ebből is szeretném a teljesség igénye nélkül kiemelni a következőket, megemlítve a tapasztalt hatásukat: -Cickafarkfű, amelyet országosan is Mezőberény és környékén lehet a legnagyobb mennyiségben és minőségben gyűjteni. Teái étvágyjavítók, emésztést serkentők, gyulladás csökkentők - Csalán, amely Mezőberény akácosaiban ligetesen fordul elő, de a nyirkos élőhelyeket is szereti. Teáját reuma, cukorbetegség, gyomor- és bélhurut gyógyítására isszák. -Csipkebogyó a

csipkerózsa átermése, amely Mezőberényben sövények, elhagyott kertek lakói. Teája kiváló C-vitamin forrás, de élvezeti teaként vagy szörpként is fogyasztják -Bodzavirág a Mezőberényiek által talán legismertebb gyógynövény, amely a kertekben, sövényekben található meg nagy számban. Teája meghűléses betegségekre kiválóan alkalmas, de vértisztító hatású is.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A mezőberényi gyógynövények valódi kincsei az itt élőknek, mert fogyasztásukkal sok betegség megelőzhető, gyógyítható. Itt teremnek a közelünkben és a patikaszerrel ellentétben nem kerülnek semmibe. Talán fel sem tűnnek a mindennapok forgatagában, de illatuk, színük és ízük hiánya hatalmas veszteség lenne mindannyiunknak. A helyi gyógyvizünk, gasztronómiánk, a soknemzetiségű városunk mellett gyógynövény kincsünk is szerves része értékeinknek, ezért megérdemli a tudatos odafigyelést. Az utóbbi évtizedek a mesterséges szerek dominanciáját hozta az orvoslásban, de ma már kutatások bizonyítják, hogy létjogosultsága van a hagyományos, gyógynövényekre alapozott gyógyításnak, megelőzésnek. Előnyünkre szolgál Mezőberény tiszta környezete, melyet nem terhel korom vagy szennyezett víz, de benépesít gazdag növény- és állatvilág. Az egészségturizmussal foglalkozók kínálatában előkelő helyen szerepel gyógyvizes fürdözést kiegészítő program a harmatos réten, a virágzó cickafarkfű és katángkóró közti séta, amely kiváló relaxációs gyógymód. Mezőberényben majd minden családnak van egy régi „titkos” gyógynövényes receptje, amely az itt szedett gyógynövényekből készült és ami – láss csodát – még használ is. Végül leírom a nagymutti berényi ágyaspálinka receptjét: y széles szájú 1 literes üvegbe rakd bele a következő szárított gyógynövény mennyiségeket: 3 szál cickafarkfűvet, 1 t.k. kamillavirágot, 1 t.k. hársvirágot, 1 db diólevelet, 1 db gyermeklácfügyökeret, 1 t.k. ürömfűvet, 3-4 db szegfűszeget, csillagánizst és egy csipet köményt. Az üveget öntsd fel jóféle berényi pálinkával és tedd hűvös, árnyékos helyre, majd kb. 2 hónapig hagyd állni, ezután fogyaszd egészséggel. Ezt Nagyszüleim gyomorkeserűnek és szíverősítőnek itták.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

Dr. Bonyhai Mihály: Mezőberény monográfiája

Rápóti-Romvári: Gyógyító növények

Boros-Mondok-Várhelyi: Az egészségturizmus szolgáltatásai és menedzsmentje

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

kisslaszlotamas@gmail.com

III. Mellékletek

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Riport, kisfilm rólunk: <https://youtube.com/watch?v=0Ld6AKjFSCM>,
<https://youtube.com/watch?v=xh5hNomT1Fg>

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Ajánlás

Mezőberény Település Értéktár
Polgármesteri hivatal
5650 Mezőberény, Kossuth tér 1.

Tisztelt Bizottság!

Báthoryné Tóth Éva, a székkutas Herbária Zrt. részlegvezetője azon kéréssel fordulok a Tisztelt Bizottsághoz, hogy a Mezőberény Gyógynövény Kincse a Helyi Értéktárban kapjon minősítést.

Indoklás: A gyógynövények ismerete, felhasználása évezredekre vezethető vissza. Az ős időkben tapasztalatok alapján alkalmazták a növények jótékony hatását gyógyítás céljára. A XIX. század végén kezdődött a gyógynövények falvakban történő felvásárlása, tovább értékesítése a városi lakosság felé. A fokozatos fejlődés, propaganda és szervezethezesség következtében a magyar gyógynövény- kiváló minősége, magas hatóanyag tartalma miatt – nemzetközi hírnévre tett szert. A XX. század elején megalakult Gyógynövénykísérleti állomás elősegítette a további szakmai fejlődést. Egyre nagyobb teret hódított a gyógynövények alkalmazása a népgyógyászatban is. Tevékenységük során a népgyógyászati hagyományokat a korszerű kutatási módszerek eredményeivel és legfejlettebb megfoghatóan, de annál értékesebb kincset őriz. Az egyik az elmúlt évtizedekben felhalmozódott gyógynövényes tapasztalat. Ezen alapul termékeink hatása, és ezt a tudást adják át a munkatársaink nap mint nap vásárlóinknak. A másik, legfontosabb érték pedig az, hogy ma hazánkban a legtöbb ember számára a gyógynövény fogalma a HERBÁRIA névvel fonódik össze. Ilyen gyógynövény kincs birtokában van Mezőberény is, ahonnan kiváló minőségű, magas bel tartalmi értékű gyógynövényeket például csalánt, a cickafarkfüvet, a bodzát, a hársvirágot szállítunk be és dolgozunk fel cégünknel, a székkutasi Herbária Zrt.-nél, vásárlóink legnagyobb meglepettségével. Ezért a mezőberényi gyógynövény kincsnek kiemelt figyelmet kell kapnia, ezért ajánlom a helyi Értéktár Bizottság figyelmébe.

Székkutas, 2014. december 19.

Báthoryné Tóth Éva

Ajánlás

Mezőberény Település Értéktár
Polgármesteri hivatal
5650 Mezőberény, Kossuth tér 1.

Tisztelt Bizottság!

Csejtei Jánosné, a mezőberényi FizioTerápia fizioTerápiás nővére és gyögmasszőre azon kéréssel fordulok a Tisztelt Bizottsághoz, hogy a Mezőberény Gyógynövény Kincse a Helyi Értéktárban kapjon minősítést.

Indoklás: Mezőberényben élő fizioTerapeutaként fontosnak tartom az egészségtudatos életmód és helyes táplálkozást. Ennek kiváló módja a helyi, mezőberényi gyógynövények felhasználása. Gyűjtésük során természet megismerése a jó levegőn történő mozgás is megelőzheti a betegségek kialakulást, a meglévők javulását. A saját magunk által gyűjtött gyógynövények, azért is mert Mezőberényiek minden másnál ízletesebb, gondoljunk csak a egy helyi csipkeshörp vagy bodzavirágos palacsintára. Ezt a természeti kincset meg kell becsülni, ezért ajánlom a helyi Értéktár Bizottság figyelmébe.

Mezőberény, 2014. december 18.

Csejtei Jánosné

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájárulási Nyilatkozat a beküldött anyagok szabad felhasználásáról

Az Anaxon Kft hozzájárul, hogy az általa készített 1. melléklet a 114/2013. (IV.16) Korm. rendelethez közreadott szöveges, valamint képi anyagokat a Magyar Agrárkamara az ide vonatkozó jogszabályok figyelmébe vétele mellett szabadon felhasználhatja.

A felhasználás a szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezések alapján csak annyiban megengedett, illetve díjtalan, amennyiben nem sérelmes az említett anyagok rendes felhasználására és indokolatlanul nem károsítja a tulajdonos jogos érdekeit, továbbá amennyiben megfelel a tisztesség követelményeinek és nem irányul a szabad felhasználás rendeltetésével össze nem férő célra.